

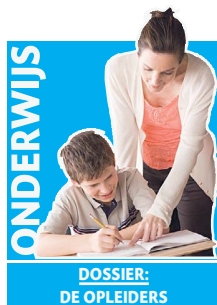
MOEDERS naar school

Het ROC leidt je op tot ziekenverzorger, verkoopster of elektricien.

Voor jonge moeders, en vaders, is er een **speciale klas**. Daniëlle, Warda en Yesmina zaten op het Arcus College in Heerlen en Geleen. „In een klas met leeftijdgenoten zonder kinderen had ik het zeker niet gered.”

door Monique Evers

Haar jeugd verliep best niet doorsnee. Misschien dat de 20-jarige Daniëlle Willers uit Landgraaf daarom al jong moeder wilde worden. Ze wilde iemand om voor te zorgen. Toen ze op haar zestiende haar vriend Eric („echt een lekker ding”) ontmoette, was het snel geregeld. Drie jaar geleden werd hun zoon Ejae geboren. „Ik woon al sinds mijn elfde niet meer thuis. Ik was zogenaamd onhandelbaar. Mijn vader kon me niet opvoeden en de relatie met mijn moeder was en is moeizaam. Ik kwam onder toezicht van jeugdzorg te staan, maar probeerde altijd te vluchten. Op mijn twaalfde kwam ik in een pleeggezin terecht waar ik twee jaar heb gewoond. Toen de moeder van dat gezin ziek werd, verhuisde ik naar een leefgroep. Maar daar mocht je geen vriendjes mee naar toe nemen, dat deed ik wel en dus moest ik naar een andere leefgroep. Daarna kreeg ik kamertaining en leerde ik om zelfstandig te wonen.” Vriend Eric is dakdekker. Al snel trok Daniëlle bij hem en zijn moeder in. „Ik zat op dat moment op het Cita Verde College. Maar toen ik zwanger werd en veel miselijk was, heb ik mijn school niet afgemaakt. Via de gemeente ben ik aangemeld bij Arcus, voor een speciaal project voor jonge moeders. Toen ik niet bevallen was, startte ik met AKA (Arbeidsmarktgekwalficeerd Assistent), niveau 1. Met allemaal meiden die ook moeder waren of nog moesten bevallen. Die snapten het als je een slechte nacht

DOSSIER:
DE OPLEIDERS

hebt gehad omdat je kind je wakker heeft gehouden. Daar houden ze rekening mee. Je kunt je ei kwijt. Ik denk dat ik het op school niet gered had tussen leeftijdsgenoten die geen kinderen hebben.” Tijdens een vervolgtraject leerde Daniëlle vooral om voor zichzelf te zorgen. „Ik moest zelf de kinderopvang regelen, een ov-kaart aanvragen, dat soort dingen. Als je dat nooit geleerd hebt, maakt je dat onzeker. En ik moest uitvinden welk werk ik graag wilde doen. Omdat we veel stages liepen weet ik nu dat de ouderenzorg niets voor mij is. Te saai. Werken op een basisschool vind ik wel heel erg leuk. Maar dat is op mbo niveau-3 en dat is te hoog voor mij. Ik leer nu voor verkoopmedewerkster. Binnenkort begint mijn stage, daarnaast ga ik naar school en leer ik de theorie. Maar ik krijg ook Nederlands, rekenen en Engels.” Daniëlle droomt van een baan in een kleding- of schoenenzaak. Want samen met Eric wil ze op zoek naar een eigen huisje. In Land-

graaf, want daar hebben ze Ejae al aangemeld op de basisschool. „En wie weet hebben we over een aantal jaren wel een tweede kindje.” Dat de jonge moeders bij elkaar in de klas zitten, is een hele bewuste keuze, zegt Sanne Preis, trajectbegeleider bij het Arcus College in Heerlen. Op die manier hebben deze meiden, allemaal voor hun twintigste moeder geworden, steun aan elkaar. „Ze staan er vaak alleen voor, hebben geen werk of een afgebroken opleiding en nauwelijks een sociaal netwerk.”

Via het jongerenloket van de gemeenten worden de jonge moeders bij Arcus aangemeld met de bedoeling dat ze een opleiding gaan volgen en op die manier aan werk komen zodat ze op eigen benen kunnen staan. Voor kinderopvang wordt gezorgd zodat ze de rust hebben om te komen en aan zichzelf te werken. Daarna beginnen de moeders aan een speciaal project dat gericht is op opleiding en werk. Verder krijgen ze opvoedingsondersteuning, sociale vaardigheidstraining en budgettraining. „Want in grote lijnen zie je dezelfde problemen” schulden, een lage eigenwade en niet het gevoel hebben dat er mensen zijn die ze willen helpen”, zegt Preis. Gaandeweg de opleiding moeten ze ontdekken wie ze zijn, waar ze goed in zijn en wat ze graag zouden willen doen. Ze lopen voortdurend stages om daarachter te komen. Naast de gezamenlijke lessen bij Arcus, kunnen ze worden doorverwezen naar bijvoorbeeld een maatschappelijk werker of een psycholoog. Na het eerste deel probeert Arcus de jongeren door te laten stromen naar niveau 2 of 3 van het mbo.

Daniëlle Willers met haar zoon Ejae.

Drie maanden worden de meiden dan nog gevolgd. Alles is erop gericht dat ze uiteindelijk zelfstandig de toekomst ingaan. In zeventig procent van de gevallen lukt dat. Preis: „Die vrouwen hebben zelfvertrouwen, doen weer mee en durven te praten over hun problemen en wensen. Ze willen een voorbeeld zijn voor hun kinderen.” Het aantal jonge moeders is al jaren gelijk, zegt Anke Willems, projectleider bij Arcus. Maar het aantal aanmeldingen daalt. „Jammer, we zouden graag meer moeders willen helpen.” Warda van der Ven uit Heerlen is 19 jaar en getrouwd met Khalid (23). Een half jaar geleden beviel ze van zoon Nasim. Toen Warda 14 was, is ze moslim geworden. „Dat houdt me weg van alle slechte dingen.” Haar zoonje was niet gepland. „Ik

kende Khalid pas twee maanden. We zijn getrouwd voor de moskee, niet voor de wet. Onze trouwerij was geen groot feest. Daar hadden we gewoon het geld niet voor. We zijn bij mijn vader ingetrokken, in afwachting van een eigen woning. Die hebben we inmiddels gevonden in Heksenberg. Khalid heeft geen werk. Hij is doof en dat maakt het moeilijk om aan een baan te komen. Het liefst wil hij als koerier aan de slag, maar dat blijkt lastig. Hij vindt het moeilijk dat hij mij niet kan onderhouden. Toen ik niet bij Arcus studeerde bleek ik zwanger. Ik heb geprobeerd zoveel mogelijk van het traject Helpende Zorg en Welzijn te doorlopen. Maar op het laatst ging het niet meer. Mijn dikke buik zat me steeds meer in de weg waardoor ik mijn stage niet haalde.” Ook Warda kwam via de gemeente

terecht op het Arcus, in een klas met allemaal jonge moeders. „Ik heb maar een paar weken meegedaan, toen moest ik bevallen. Op 2 mei is Nasim geboren. Hij is geweldig. Sinds een paar dagen zit ik weer op school. Ik wil per se mijn mbo-niveau 2 halen. Het is leuk om weer op school te zitten. Het is niet leuk om van huis weg te zijn. Ik droom van een baan als kraamverzorgster, maar daarvoor moet ik wel niveau 4 halen. Of dat gaat lukken? Ik leer nu alles over het vak verzorging. Hoe moet je met ouderen omgaan, met hun emoties en hun klachten. Ik krijg ook rekenen en Nederlands.” Dat Warda vijf jaar geleden moslim werd, is een hele bewuste keus. De interesse werd gewekt door een Turks meisje dat ze op internet leerde kennen. „Ik voelde me eigenlijk nooit echt thuis tussen de Neder-

landse meiden. Op de basisschool werd ik gepest om mijn uiterlijk, ik vond uitgaan in de Peppermill en bacardi-cola drinken helemaal niks. Toen de skinny-jeans in raakten dacht ik: oh nee, daar laat ik me niet toe verleiden. In het begin droeg ik alleen een hoofddoek, maar nu kleeft ik me in een abaya, zeg maar een zwarte jurk, en een hijab, een zwarte hoofddoek. Zeker kreeg ik veel reacties in het begin. Riepen vreemde mensen op straat dat ze medelijden met me hadden. De islam is mijn geloof. Ik doe aan alles mee, de ramadan, vijf keer per dag bidden, ik eet geen varkensvlees, mijn zoonje zal straks besneden worden en naar een islamitische school gaan. Hoe mijn leven er over tien jaar uitziet? Dan heb ik drie kinderen, op zijn minst. Ik hoop dat ik dan mijn mbo-2 diploma heb. Maar of ik dan werk? Ik

hoop dat mijn man dan een vaste baan heeft.”

Yesmina Sliepen (22) uit Geleen werd op haar negentiende zwanger. Dat was niet gepland. „Ik werkte in de thuiszorg, maar mijn contract werd niet verlengd toen ik vertelde dat ik een kindje kreeg.” Haar leven veranderde totaal. Yesmina was echt een feestbeest, ging iedere avond op stap. „Vanaf mijn veertiende dan, daarvoor woonde mijn vader bij ons en mocht ik niks. Niet de deur uit, niet met jongens praten en al helemaal niet op stap. Mijn vader mishandelde mij en mijn moeder. Later bleek dat dat allemaal met drugs te maken had. Op mijn veertiende kwam hij in de gevangenis terecht en kregen we eindelijk rust. Toen ik zwanger werd, ging ik niet meer op stap. Ik moest straks immers voor iemand zorgen. Al mijn vriendinnen uit die tijd ben ik kwijtgeraakt.”

Op 11 april 2010 werd Yesmina's dochtertje Gyana geboren. Twee maanden later kreeg ze een oproep van het UWV. Of ze niet een opleiding wilde volgen voor jonge moeders. „Daar leerde ik bijvoorbeeld hoe ik mijn dochtertje moet opvoeden. Hoe je moet straffen en hoe je tegen haar moet praten. Er werd duidelijk gemaakt dat geld lenen hartstikke duur is, dat je uiteindelijk veel meer betaalt dan dat je hebt geleend. Van mijn stage leerde ik vooral hoe het is om werken te combineren met een kind. Nou dat valt niet mee. Ik breng Gyana's ochtends al vroeg naar de kinderopvang, dan ga ik werken of naar school. Pas 's avonds haal ik Gyana weer op, geef haar eten en pas als ze in bed ligt, kan ik aan mijn schoolopdrachten beginnen. Soms tot diep in de nacht. Ik ben inmiddels doorgestroomd naar Leeuwenborgh opleidingen. Daar doe ik SPW, sociaal pedagogisch werk, want ik wil heel graag op een kinderdagverblijf werken. Daarvoor heb ik mbo niveau 4 nodig. Het is zwaar, maar ik haal goede cijfers.” Plotseling stopt ze met praten en lopen de tranen uit haar ogen. „Morgen stopt de kinderopvang. Ik heb daar een schuld van 900 euro. Om die niet verder te laten oplopen, hebben ze de opvang stopgezet. Ik weet niet wat ik moet doen, ik kan die rekening echt niet betalen. Ik ben ook nog andere schulden aan het aflossen, in totaal zo'n tienduizend euro. Dat gaat met twintig euro per maand. Ik heb ook geen schoolboeken, daarom maak ik zoveel mogelijk kopieën. Als ik geen opvang heb voor Gyana, zal ik met de studie moeten stoppen.” Morgen gaat Yesmina contact opnemen met haar mentor, de belastingdienst en het UWV. „Ooit moet het toch allemaal goed komen. Want ik wil heel graag een eigen kinderdagverblijf beginnen.”

foto Luc Lodder